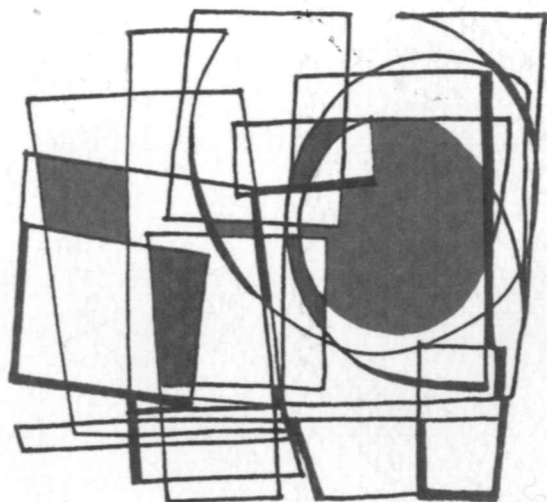

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ
ΤΕΤΑΡΤΗ
ΔΙΑΣΤΑΣΗ

ΕΙΚΟΣΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΚΕΔΡΟΣ»

Η ΣΟΝΑΤΑ
ΤΟΥ ΣΕΛΗΝΟΦΩΤΟΣ

Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΟΥ ΣΕΛΗΝΟΦΩΤΟΣ

(*Άνοιξιάντικο βράδι. Μεγάλο δωμάτιο παλιού σπιτιού. Μια ηλικιωμένη γυναίκα, ντυμένη στα μαύρα, μιλάει σ' έναν νέο. Δεν έχουν ανάψει φως. 'Απ' τὰ δυὸ παράθυρα μπαίνει ἕνα ἀμείλικτο φεγγαρόφωτο. Ξέχασα νὰ πῶ ὅτι ἡ Γυναίκα μὲ τὰ Μαῦρα ἔχει ἐκδώσει δυὸ - τρεῖς ἐνδιαφέρουσες ποιητικὲς συλλογὲς θρησκευτικῆς πνοῆς. Λοιπόν, ἡ Γυναίκα μὲ τὰ Μαῦρα μιλάει στὸν Νέο) :*

"Αφησέ με νάρθω μαζί σου. Τί φεγγάρι ἀπόψε!
Εἶναι καλὸ τὸ φεγγάρι, — δὲ θὰ φαίνεται
ποὺ ἀσπρίσαν τὰ μαλλιά μου. Τὸ φεγγάρι
θὰ κάνει πάλι χρυσὰ τὰ μαλλιά μου. Δὲ θὰ καταλάβεις.
"Αφησέ με νάρθω μαζί σου.

"Ὅταν ἔχει φεγγάρι μεγαλώνουν οἱ σκιὲς μὲς στὸ σπίτι,
ἀόρατα χέρια τραβοῦν τὶς κουρτίνες,
ἕνα δάχτυλο ἀχνὸ γράφει στὴ σκόνη τοῦ πιάνου
λησημονημένα λόγια — δὲ θέλω νὰ τ' ἀκούσω. Σώπα.

"Αφησέ με νάρθω μαζί σου
λίγο πιὸ κάτω, ὡς τὴ μάντρα τοῦ τουβλάδικου,
ὡς ἐκεῖ ποὺ στρίβει ὁ δρόμος καὶ φαίνεται
ἡ πολιτεία τσιμεντένια κι ἀέρινη, ἀσβεστωμένη μὲ φεγγαρόφωτο,
τόσο ἀδιάφορη κι αὐλή
τόσο θετικὴ σὰν μεταφυσικὴ
ποὺ μπορεῖς ἐπιτέλους νὰ πιστέψεις πὼς ὑπάρχεις καὶ δὲν ὑπάρχεις
πὼς ποτὲ δὲν ὑπῆρξες, δὲν ὑπῆρξε ὁ χρόνος κ' ἡ φθορὰ του.
"Αφησέ με νάρθω μαζί σου.

Θὰ καθήσουμε λίγο στὸ πεζούλι, πάνω στὸ ὕψωμα,
κι ὅπως θὰ μᾶς φυσάει ὁ ἀνοιξιάντικος ἀέρας
μπορεῖ νὰ φανταστοῦμε κιόλας πὼς θὰ πετάξουμε,
γιατί, πολλὲς φορές, καὶ τώρα ἀκόμη, ἀκούω τὸ θόρυβο τοῦ φουστανιοῦ
μου
σὰν τὸ θόρυβο δυὸ δυνατῶν φτερῶν ποὺ ἀνοιγοκλείνουν,
κι ὅταν κλείνουν μέσα σ' αὐτὸν τὸν ἦχο τοῦ πετάγματος
νιώθεις κρουστὸ τὸ λαιμό σου, τὰ πλευρά σου, τὴ σάρκα σου,
κ' ἔτσι σφιγμένος μὲς στοὺς μυῶνες τοῦ γαλάζιου ἀγέρα,

μέσα στὰ ρωμαλέα νεῦρα τοῦ ὕψους,
 δὲν ἔχει σημασία ἂν φεύγεις ἢ ἂν γυρίζεις
 κι οὔτε ἔχει σημασία πού ἀσπρίσαν τὰ μαλλιά μου,
 (δὲν εἶναι τοῦτο ἡ λύπη μου — ἡ λύπη μου
 εἶναι πού δὲν ἀσπρίζει κ' ἡ καρδιά μου).
 *Ἀφῆσέ με νᾶρθω μαζί σου.

Τὸ ξέρω πὼς καθένας μονάχος πορεύεται στὸν ἔρωτα,
 μονάχος στὴ δόξα καὶ στὸ θάνατο.
 Τὸ ξέρω. Τὸ δοκίμασα. Δὲν ὠφελεῖ.
 *Ἀφῆσέ με νᾶρθω μαζί σου.

Τοῦτο τὸ σπῆτι στοίχειωσε, μὲ διώχνει —
 θέλω νὰ πῶ ἔχει παλιώσει πολύ, τὰ καρφιά ξεκολλᾶνε,
 τὰ κάδρα ρίχνονται σὰ νὰ βουτᾶνε στὸ κενό,
 οἱ σουβάδες πέφτουν ἀθόρυβα
 ὅπως πέφτει τὸ καπέλο του πεθαμένου ἀπ' τὴν κρεμάστρα στὸ σκοτεινὸ
 διάδρομο
 ὅπως πέφτει τὸ μάλλινο τριμμένο γάντι τῆς σιωπῆς ἀπ' τὰ γόνατά της
 ἢ ὅπως πέφτει μιὰ λουρίδα φεγγάρι στὴν παλιά, ξεκοιλιασμένη πολυθρόνα.

Κάποτε ὑπῆρξε νέα κι αὐτή, — ὄχι ἡ φωτογραφία πού κοιτᾶς μὲ τόση
 δυσπιστία —
 λέω γιὰ τὴν πολυθρόνα, πολὺ ἀναπαυτική, μποροῦσες ὥρες ὀλόκληρες νὰ
 κάθῃσαι
 καὶ μὲ κλεισμένα μάτια νὰ ὄνειρεύεσαι ὅ,τι τύχει
 — μιὰν ἀμμουδιά στρωτή, νοτισμένη, στιλβωμένη ἀπὸ φεγγάρι,
 πιὸ στιλβωμένη ἀπ' τὰ παλιὰ λουστρίνια μου πού κάθε μῆνα τὰ δίνω
 στὸ στιλβωτήριο τῆς γωνιᾶς,
 ἢ ἓνα πανὶ ψαρόβαρκακας πού χάνεται στὸ βάθος λικνισμένο ἀπ' τὴν ἴδια
 του ἀνάσα,
 τριγωνικὸ πανὶ σὰ μαντίλι διπλωμένο λοξὰ μόνο στὰ δυὸ
 σὰ νὰ μὴν εἶχε τίποτα νὰ κλείσει ἢ νὰ κρατήσῃ
 ἢ ν' ἀνεμίσει διάπλατο σὲ ἀποχαιρετισμό. Πάντα μου εἶχα μανία μὲ τὰ
 μαντίλια,
 ὄχι γιὰ νὰ κρατήσω τίποτα δεμένο,
 τίποτα σπόρους λουλουδιῶν ἢ χαμομήλι μαζεμένο στοὺς ἀγροὺς μὲ τὸ
 λιόγεμα

ἦ νὰ τὸ δέσω τέσσερις κόμπους σὰν τὸ σκουφὶ ποὺ φορᾶνε οἱ ἐργάτες
 στ' ἀντικρυνὸ γιαιπὶ
 ἦ νὰ σκουπίζω τὰ μάτια μου, — διατήρησα καλὴ τὴν ὄρασή μου·
 ποτέ μου δὲ φόρεσα γυαλιά. Μιὰ ἀπλὴ ἰδιοτροπία τὰ μαντίλια.

Τώρα τὰ διπλώνω στὰ τέσσερα, στὰ ὀχτώ, στὰ δεκάξη
 ν' ἀπασχολῶ τὰ δάχτυλά μου. Καὶ τώρα θυμήθηκα
 πὼς ἔτσι μετροῦσα τὴ μουσικὴ σὰν πῆγαινα στὸ Ὠδεῖο
 μὲ μπλὲ ποδιά κι ἄσπρο γιαικά, μὲ δυὸ ξανθὲς πλεξοῦδες
 — 8, 16, 32, 64, —

κρατημένη ἀπ' τὸ χέρι μιᾶς μικρῆς φίλης μου ροδακινιάς ὄλο φῶς καὶ
 ρόζ λουλούδια,
 (συχώρεσέ μου αὐτὰ τὰ λόγια — κακὴ συνήθεια) — 32, 64, — κ' οἱ
 δικοὶ μου στήριζαν
 μεγάλες ἐλπίδες στὸ μουσικὸ μου τάλαντο. Λοιπόν, σοῦλεγα γιὰ τὴν
 πολυθρόνα —

ξεκοιλιασμένη — φαίνονται οἱ σκουριασμένες σοῦστες, τὰ ἄχερα —
 ἔλεγα νὰ τὴν πάω δίπλα στὸ ἐπιπλοποιεῖο,
 μὰ ποῦ καιρὸς καὶ λεφτὰ καὶ διάθεση — τί νὰ πρωτοδιορθώσεις ; —
 ἔλεγα νὰ ρίξω ἓνα σεντόνι πάνω της, — φοβήθηκα
 τ' ἄσπρο σεντόνι σὲ τέτοιο φεγγαρόφωτο. Ἐδῶ κάθησαν
 ἄνθρωποι ποὺ ὄνειρεύτηκαν μεγάλα ὄνειρα, ὅπως κ' ἐσύ κι ὅπως κ' ἐγὼ
 ἄλλωστε,
 καὶ τώρα ξεκουράζονται κάτω ἀπ' τὸ χῶμα δίχως νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπ' τὴ
 βροχὴ ἢ τὸ φεγγάρι.
 Ἄφησέ με νάρθω μαζί σου.

Θὰ σταθοῦμε λιγάκι στὴν κορφή τῆς μαρμάρινης σκάλας τοῦ "Αἴ - Νι-
 κόλα,
 ὕστερα ἐσύ θὰ κατηγορίσεις κ' ἐγὼ θὰ γυρίσω πίσω
 ἔχοντας στ' ἀριστερὸ πλευρὸ μου τὴ ζέστα ἀπ' τὸ τυχαῖο ἄγγιγμα τοῦ
 σακκακιοῦ σου
 κι ἀκόμη μερικὰ τετράγωνα φῶτα ἀπὸ μικρὰ συνοικιακὰ παράθυρα
 κι αὐτὴ τὴν πάλλευκη ἄχνα ἀπ' τὸ φεγγάρι ποῦναι σὰ μιὰ μεγάλη συνο-
 δεῖα ἀσημένιων κύκνων —
 καὶ δὲ φοβᾶμαι αὐτὴ τὴν ἔκφραση, γιατί ἐγὼ
 πολλὲς ἀνοιξιὰτικες νύχτες συνομίλησα ἄλλοτε μὲ τὸ Θεὸ ποὺ μοῦ
 ἐμφανίστηκε
 ντυμένος τὴν ἀχλὺ καὶ τὴ δόξα ἐνὸς τέτοιου σεληνόφωτος,

καὶ πολλοὺς νέους, πιὸ ὠραίους κι ἀπὸ σένα ἀκόμη, τοῦ ἔθυσίασα,
 ἔτσι λευκὴ κι ἀπρόσιτη ν' ἀτμίζομαι μὲς στὴ λευκὴ μου φλόγα, στὴ λευ-
 κότητα τοῦ σεληνόφωτος,
 πυρπολημένη ἀπ' τ' ἀδηφάγα μάτια τῶν ἀντρῶν κι ἀπ' τὴ δισταχτικὴν
 ἔκσταση τῶν ἐφήβων,
 πολιορκημένη ἀπὸ ἐξαίσια, ἡλιοκαμένα σώματα,
 ἄλκιμα μέλη γυμνασμένα στὸ κολύμπι, στὸ κουπί, στὸ στίβο, στὸ ποδό-
 σφαιρο (πού ἔκανα πῶς δὲν τᾶβλεπα)
 μέτωπα, χεῖλη καὶ λαιμοί, γόνατα, δάχτυλα καὶ μάτια,
 στέρνα καὶ μπράτσα καὶ μηροὶ (κι ἀλήθεια δὲν τᾶβλεπα)
 — ξέρεις, καμμιά φορά, θαυμάζοντας, ξεχνᾶς, ὅ,τι θαυμάζεις, σοῦ φτάνει
 ὁ θαυμασμός σου, —
 θε μου, τί μάτια πάναστρα, κι ἀνυψωνόμουν σὲ μιὰν ἀποθέωση ἀρνημέ-
 νων ἄστρον
 γιατί, ἔτσι πολιορκημένη ἀπ' ἔξω κι ἀπὸ μέσα,
 ἄλλος δρόμος δὲ μοῦμενε παρὰ μονάχα πρὸς τὰ πάνω ἢ πρὸς τὰ κάτω.
 — Ὅχι, δὲ φτάνει.
 Ἄφησέ με νᾶρθω μαζί σου.

Τὸ ξέρω ἢ ὦρα πιά εἶναι περασμένη. Ἄφησέ με,
 γιατί τόσα χρόνια, μέρες καὶ νύχτες καὶ πορφυρὰ μεσημέρια, ἔμεινα μόνη,
 ἀνένδοτη, μόνη καὶ πάναγνη,
 ἀκόμη στὴ συζυγικὴ μου κλίνη πάναγνη καὶ μόνη,
 γράφοντας ἔνδοξους στίχους στὰ γόνατα τοῦ Θεοῦ,
 στίχους πού, σὲ διαβεβαιῶ, θὰ μείνουνε σὰ λαξευμένοι σὲ ἄμεμπτο μάρ-
 μαρο
 πέρα ἀπ' τὴ ζωὴ μου καὶ τὴ ζωὴ σου, πέρα πολὺ. Δὲ φτάνει.
 Ἄφησέ με νᾶρθω μαζί σου.

Τοῦτο τὸ σπίτι δὲ μὲ σηκώνει πιά.
 Δὲν ἀντέχω νὰ τὸ σηκῶνω στὴ ράχη μου.
 Πρέπει πάντα νὰ προσέχεις, νὰ προσέχεις,
 νὰ στεριώνεις τὸν τοῖχο μὲ τὸ μεγάλο μπουφὲ
 νὰ στεριώνεις τὸν μπουφὲ μὲ τὸ πανάρχαιο σκαλιστὸ τραπέζι
 νὰ στεριώνεις τὸ τραπέζι μὲ τίς καρέκλες
 νὰ στεριώνεις τίς καρέκλες μὲ τὰ χέρια σου
 νὰ βάζεις τὸν ὦμο σου κάτω ἀπ' τὸ δοκάρι πού κρέμασε.
 Καὶ τὸ πιάνο, σὰ μαῦρο φέρετρο κλεισμένο. Δὲν τολμᾶς νὰ τ' ἀνοίξεις.

"Όλο νά προσέχεις, νά προσέχεις, μὴν πέσουν, μὴν πέσεις. Δὲν ἀντέχω.

"Αφησέ με νᾶρθω μαζί σου.

Τοῦτο τὸ σπίτι, παρ' ὅλους τοὺς νεκροὺς του, δὲν ἔννοεῖ νά πεθάνει.

"Επιμένει νά ζεῖ μὲ τοὺς νεκροὺς του

νά ζεῖ ἀπ' τοὺς νεκροὺς του

νά ζεῖ ἀπ' τὴ βεβαιότητα τοῦ θανάτου του

καὶ νά νοικοκυρεῖ ἀκόμη τοὺς νεκροὺς του σ' ἐτοιμόρροπα κρεββάτια
καὶ ράφια.

"Αφησέ με νᾶρθω μαζί σου.

"Εδῶ, ὅσο σιγά κι ἂν περπατήσω μὲς στὴν ἄχνα τῆς βραδιάς,

εἶτε μὲ τίς παντοῦφλες, εἶτε ζυπόλυτη,

κάτι θὰ τρίξει, — ἓνα τζάμι ραγίζει ἢ κάποιος καθρέφτης,

κάποια βήματα ἀκούγονται, — δὲν εἶναι δικά μου.

"Εξω, στὸ δρόμο μπορεῖ νά μὴν ἀκούγονται τοῦτα τὰ βήματα, —

ἢ μεταμέλεια, λένε, φοράει ξυλοπάπουτσα, —

κι ἂν κάνεις νά κοιτάξεις σ' αὐτὸν ἢ στὸν ἄλλον καθρέφτη,

πίσω ἀπ' τὴ σκόνη καὶ τίς ραγισματιές,

διακρίνεις πιδὸ θαμπὸ καὶ πιδὸ τεμαχισμένο τὸ πρόσωπό σου,

τὸ πρόσωπό σου πού ἄλλο δὲ ζήτησες στὴ ζωὴ παρά νά τὸ κρατήσεις
καθάριο κι ἀδιαίρετο.

Τὰ χεῖλη τοῦ ποτηριοῦ γυαλίζουν στὸ φεγγαρόφωτο

σὰν κυκλικὸ ξυράφι — πῶς νά τὸ φέρω στὰ χεῖλη μου;

ὅσο κι ἂν διψῶ, — πῶς νά τὸ φέρω; — Βλέπεις;

ἔχω ἀκόμη διάθεση γιὰ παρομοιώσεις, — αὐτὸ μοῦ ἀπόμεινε,

αὐτὸ μὲ βεβαιώνει ἀκόμη πῶς δὲ λείπω.

"Αφησέ με νᾶρθω μαζί σου.

Φορὲς - φορὲς, τὴν ὥρα πού βραδιάζει, ἔχω τὴν αἴσθηση

πῶς ἔξω ἀπ' τὰ παράθυρα περνάει ὁ ἀρκουδιάρης μὲ τὴ γριά βαρειά του
ἀρκούδα

μὲ τὸ μαλλί τῆς ὄλο ἀγκάθια καὶ τριβόλια

σηκώνοντας σκόνη στὸ συνοικιακὸ δρόμο

ἓνα ἐρημικὸ σύννεφο σκόνη πού θυμιάζει τὸ σούρουπο

καὶ τὰ παιδιὰ ἔχουν γυρίσει σπίτια τους γιὰ τὸ δεῖπνο καὶ δὲν τ' ἀφήνουν

πιὰ νά βγοῦν ἔξω

μ' ὄλο πού πίσω ἀπ' τοὺς τοίχους μαντεύουν τὸ περπάτημα τῆς γριάς
ἀρκούδας —

κ' ἡ ἄρκουδα κουρασμένη πορεύεται μὲς στὴ σοφία τῆς μοναξιᾶς της,
 μὴν ξέροντας γιὰ ποῦ καὶ γιατί —
 ἔχει βαρύνει, δὲν μπορεῖ πιά νὰ χορεύει στὰ πισινά της πόδια
 δὲν μπορεῖ νὰ φοράει τὴ δαντελένια σκουφίτσα της νὰ διασκεδάζει τὰ παι-
 διά, τοὺς ἀργόσχολους, τοὺς ἀπαιτητικούς,
 καὶ τὸ μόνο ποῦ θέλει εἶναι νὰ πλαγιάσει στὸ χῶμα
 ἀφήνοντας νὰ τὴν πατᾶνε στὴν κοιλιά, παίζοντας ἔτσι τὸ τελευταῖο
 παιχνίδι της,
 δείχνοντας τὴν τρομερὴ της δύναμη γιὰ παραίτηση,
 τὴν ἀνυπακοή της στὰ συμφέροντα τῶν ἄλλων, στοὺς κρίκους τῶν χει-
 λιῶν της, στὴν ἀνάγκη τῶν δοντιῶν της,
 τὴν ἀνυπακοή της στὸν πόνο καὶ στὴ ζωὴ
 μὲ τὴ σίγουρη συμμαχία τοῦ θανάτου — ἔστω κ' ἑνὸς ἀργοῦ θανάτου —
 τὴν τελικὴ της ἀνυπακοή στὸ θάνατο μὲ τὴ συνέχεια καὶ τὴ γνώση τῆς
 ζωῆς
 ποῦ ἀνηφοράει μὲ γνώση καὶ μὲ πράξη πάνω ἀπ' τὴ σκλαβιά της.

Μὰ ποιὸς μπορεῖ νὰ παίξει ὡς τὸ τέλος αὐτὸ τὸ παιχνίδι;
 Κ' ἡ ἄρκουδα σηκώνεται πάλι καὶ πορεύεται
 ὑπακούοντας στὸ λουρί της, στοὺς κρίκους της, στὰ δόντια της,
 χαμογελώντας μὲ τὰ σκισμένα χεῖλη της στὶς πενταροδεκάρες ποῦ τὶς
 ρίχνουνε τὰ ὠραῖα κι ἀνυποψίαστα παιδιὰ
 (ὠραῖα ἀκριβῶς γιατί εἶναι ἀνυποψίαστα)
 καὶ λέγοντας εὐχαριστῶ. Γιατί οἱ ἀρκοῦδες ποῦ γεράσανε
 τὸ μόνο ποῦ ἔμαθαν νὰ λένε εἶναι : εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ.
 * Ἀφῆσέ με ν' ἄρθω μαζί σου.

Τοῦτο τὸ σπίτι μὲ πνίγει. Μάλιστα ἡ κουζίνα
 εἶναι σὰν τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας. Τὰ μπρίκια κρεμασμένα γυαλίζουν
 σὰ στρογγυλά, μεγάλα μάτια ἀπίθανων ψαριῶν,
 τὰ πιάτα σαλεύουν ἀργὰ σὰν τὶς μέδουσες,
 φύκια κι ὄστρακα πιάνονται στὰ μαλλιά μου — δὲν μπορῶ νὰ τὰ ξεκολ-
 λήσω ὕστερα,
 δὲν μπορῶ ν' ἀνέβω πάλι στὴν ἐπιφάνεια —
 ὁ δίσκος μοῦ πέφτει ἀπ' τὰ χέρια ἄηχος, — σωριάζομαι
 καὶ βλέπω τὶς φυσαλίδες ἀπ' τὴν ἀνάσα μου ν' ἀνεβαίνουν, ν' ἀνεβαί-
 νουν
 καὶ προσπαθῶ νὰ διασκεδάσω κοιτάζοντάς τες
 κι ἀναρωτιέμαι τί θὰ λέει ἂν κάποιος βρίσκεται ἀπὸ πάνω καὶ βλέπει

αὐτὲς τὶς φουσαλίδες,
 τάχα πὼς πνίγεται κάποιος ἢ πὼς ἓνας δῦτης ἀνιχνεύει τοὺς βυθοὺς;
 Κι ἀλήθεια δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ ἀνακαλύπτω ἐκεῖ, στὸ βάθος
 τοῦ πνιγμοῦ,
 κοράλλια καὶ μαργαριτάρια καὶ θησαυροὺς ναυαγισμένων πλοίων,
 ἀπρόοπτες συναντήσεις, καὶ χτεσινὰ καὶ σημερινὰ καὶ μελλούμενα,
 μιὰν ἐπαλήθευση σχεδὸν αἰωνιότητος,
 κάποιο ξανάσασμα, κάποιο χαμόγελο ἀθανασίας, ὅπως λένε,
 μιὰν εὐτυχία, μιὰ μέθη, κ' ἐνθουσιασμὸν ἀκόμη,
 κοράλλια καὶ μαργαριτάρια καὶ ζαφείρια·
 μονάχα ποὺ δὲν ξέρω νὰ τὰ δώσω — ὄχι, τὰ δίνω·
 μονάχα ποὺ δὲν ξέρω ἂν μποροῦν νὰ τὰ πάρουν — πάντως ἐγὼ τὰ δίνω.
 Ἄφησέ με νάρθω μαζί σου.

Μιὰ στιγμή, νὰ πάρω τὴ ζακέτα μου.
 Τοῦτο τὸν ἄστατο καιρὸ, ὅσο νᾶναι, πρέπει νὰ φυλαγόμεστε.
 Ἔχει ὑγρασία τὰ βράδια, καὶ τὸ φεγγάρι
 δὲ σοῦ φαίνεται, ἀλήθεια, πὼς ἐπιτείνει τὴν ψύχρα;

Ἄσε νὰ σοῦ κουμπώσω τὸ πουκάμισο — τί δυνατὸ τὸ στῆθος σου,
 — τί δυνατὸ φεγγάρι, — ἢ πολυθρόνα, λέω — κι ὅταν σηκώνω τὸ φλιτζά-
 νι ἀπ' τὸ τραπέζι
 μένει ἀπὸ κάτω μιὰ τρύπα σιωπῆ, βάζω ἀμέσως τὴν παλάμη μου ἐπάνω
 νὰ μὴν κοιτάξω μέσα, — ἀφήνω πάλι τὸ φλιτζάνι στὴ θέση του·
 καὶ τὸ φεγγάρι μιὰ τρύπα στὸ κρανίο τοῦ κόσμου — μὴν κοιτάξεις μέσα,
 εἶναι μιὰ δύναμη μαγνητικὴ ποὺ σὲ τραβάει — μὴν κοιτάξεις, μὴν κοι-
 τᾶχτε,
 ἀκοῦστε με ποὺ σᾶς μιλάω — θὰ πέσετε μέσα. Τοῦτος ὁ ἴλιγγος
 ὠραῖος, ἀνάλαφρος — θὰ πέσεις, —
 ἓνα μαρμάρينو πηγᾶδι τὸ φεγγάρι,
 ἴσκιοι σαλεύουν καὶ βουβὰ φτερά, μυστηριακὲς φωνὲς — δὲν τὶς ἀκοῦτε;

Βαθὺ - βαθὺ τὸ πέσιμο,
 βαθὺ - βαθὺ τὸ ἀνέβασμα,
 τὸ ἀέρινο ἄγαλμα κρουστὸ μὲς στ' ἀνοιχτὰ φτερά του,
 βαθεῖα - βαθεῖα ἢ ἀμείλικτη εὐεργεσία τῆς σιωπῆς, —
 τρέμουσες φωταψίες τῆς ἄλλης ὄχθης, ὅπως ταλαντεύεσαι μὲς στὸ ἴδιο
 σου τὸ κύμα,
 ἀνάσα ὠκεανοῦ. Ὠραῖος, ἀνάλαφρος

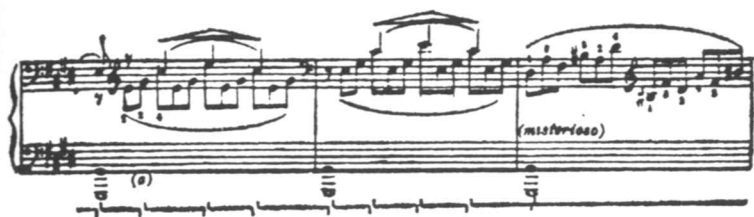
ὁ Ἰλιγγος τοῦτος, — πρόσεξε, θὰ πέσεις. Μὴν κοιτᾶς ἐμένα,
ἐμένα ἢ θέση μου εἶναι τὸ ταλάντευμα — ὁ ἑξαίσιος Ἰλιγγος. Ἔτσι κά-
θε ἀπόβραδο
ἔχω λιγάκι πονοκέφαλο, κάτι ζαλάδες.

Συχνὰ πετάγομαι στὸ φαρμακεῖο ἀπέναντι γιὰ καμμιὰν ἀσπιρίνη,
ἄλλοτε πάλι βαριέμαι καὶ μένω μὲ τὸν πονοκέφαλό μου
ν' ἀκούω μὲς στοὺς τοίχους τὸν κούφιο θόρυβο ποὺ κάνουν οἱ σωλῆνες
τοῦ νεροῦ,
ἢ ψήνω ἓναν καφέ, καί, πάντα ἀφηρημένη,
ξεχνιέμαι κ' ἐτοιμάζω δυὸ — ποιός νὰ τὸν πιεῖ τὸν ἄλλον; —
ἀστεῖο ἀλήθεια, τὸν ἀφήνω στὸ περβάζι νὰ κρυώνει
ἢ κάποτε πίνω καὶ τὸν δεύτερο, κοιτάζοντας ἀπ' τὸ παράθυρο τὸν πράσινο
γλόμπο τοῦ φαρμακείου
σὰν τὸ πράσινο φῶς ἐνὸς ἀθόρυβου τραίνου ποὺ ἔρχεται νὰ μὲ πάρει
μὲ τὰ μαντίλια μου, τὰ στραβοπατημένα μου παπούτσια, τὴ μαύρη τσάν-
τα μου, τὰ ποιήματά μου,
χωρὶς καθόλου βαλίτσες — τί νὰ τὶς κάνεις;
Ἄφησέ με νάρθω μαζί σου.

Ἄ, φεύγεις; Καληνύχτα. Ὁχι, δὲ θάρθω. Καληνύχτα.
Ἐγὼ θὰ βγῶ σὲ λίγο. Εὐχαριστῶ. Γιατί, ἐπιτέλους, πρέπει
νὰ βγῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ τσακισμένο σπίτι.
Πρέπει νὰ δῶ λιγάκι πολιτεία, — ὄχι, ὄχι τὸ φεγγάρι —
τὴν πολιτεία μὲ τὰ ροζιασμένα χέρια της, τὴν πολιτεία τοῦ μεροκάματου,
τὴν πολιτεία ποὺ ὀρκίζεται στὸ ψωμί καὶ στὴ γροθιά της
τὴν πολιτεία ποὺ ὄλους μᾶς ἀντέχει στὴ ράχη της
μὲ τὶς μικρότητές μας, τὶς κακίες, τὶς ἔχτρες μας,
μὲ τὶς φιλοδοξίες, τὴν ἄγνοιά μας καὶ τὰ γερατεία μας, —
ν' ἀκούσω τὰ μεγάλα βήματα τῆς πολιτείας,
νὰ μὴν ἀκούω πιά τὰ βήματά σου
μῆτε τὰ βήματα τοῦ Θεοῦ, μῆτε καὶ τὰ δικά μου βήματα. Καληνύχτα.

(Τὸ δωμάτιο σκοτεινιάζει. Φαίνεται πὼς κάποιο σύννεφο θάκρυψε τὸ φεγγάρι.
Μονομιᾶς, σὰν κάποιο χέρι νὰ δυνάμωσε τὸ ραδιόφωνο τοῦ γειτονικοῦ μπάρ, ἀκούστη-
κε μιὰ πολὺ γνωστὴ μουσικὴ φράση. Καὶ τότε κατάλαβα πὼς ὄλη τούτη τὴ σηκῆ τὴ
συνόδου χαμηλόφωνα ἢ «Σονάτα τοῦ Σεληνόφωτος», μόνο τὸ πρῶτο μέρος. Ὁ Νέος
θὰ κατηφορῶναι τώρα μ' ἓνα εἰρωνικὸ κ' ἴσως συμπονετικὸ χαμόγελο στὰ καλογραμ-
μένα χεῖλη του καὶ μ' ἓνα συναίσθημα ἀπελευθέρωσης. Ὅταν θὰ φτάσει ἀκριβῶς στὸν

"Αη - Νικόλα, πρὶν κατέβει τὴ μαρμάρινη σκάλα, θὰ γελάσει, — ἓνα γέλιο δυνατό, ἀσυγκράτητο. Τὸ γέλιο του δὲ θ' ἀκουστῆι καθόλου ἀνάρμοστα κάτω ἀπ' τὸ φεγγάρι.
 Ἴσως τὸ μόνο ἀνάρμοστο νᾶναι τὸ ὅτι δὲν εἶναι καθόλου ἀνάρμοστο. Σὲ λίγο ὁ Νέος θὰ σωπάσει, θὰ σοβαρευτεῖ καὶ θὰ πεῖ : « Ἡ παρακμὴ μιᾶς ἐποχῆς ». Ἔτσι, ὀλίγη ἡσυχος πιά, θὰ ξεκουμπώσει πάλι τὸ πονκάμισό του καὶ θὰ τραβήξει τὸ δρόμο του.
 Ὅσο γιὰ τὴ γυναῖκα μὲ τὰ μαῦρα, δὲν ξέρω ἂν βγῆκε τελικὰ ἀπ' τὸ σπίτι. Τὸ φεγγαρόφωτο λάμπει ξανά. Καὶ στὶς γωνιῆς τοῦ δωματίου οἱ σκιὲς σφίγγονται ἀπὸ μιὰν ἀβάσταχτη μετάνοια, σχεδὸν ὀργή, ὄχι τόσο γιὰ τὴ ζωὴ, ὅσο γιὰ τὴν ἀχρηστη ἐξομολόγησι. Ἀκουτε; Τὸ ραδιόφωνο συνεχίζει) :

ΑΘΗΝΑΙ, Ἰούλιος 1956